Provinciale Staten

Financiële consequenties externe inhuur:
Kostensoort: Externe inhuur nvt
Bedrag: € 0,00

Financiële consequenties opdracht/uitbesteding:
Kostensoort: Uitbesteding nvt
Bedrag: € 0,00
Gedeputeerde belast met behandeling: A.J. van der Maas

Vergadering PS: 11 december 2026
Nr:
Agenda nr:
Vergadering GS: 3 november 2026
Nr: 831803

Onderwerp: Participatieverordening Provincie Zeeland 2027

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

Vanaf 1 januari 2025 is de Wet versterking participatie op decentraal niveau van kracht. Deze wet beoogt de betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid te versterken. De wet vereist tevens dat het uitdaagrecht, als specifieke vorm van participatie, in een verordening wordt vastgelegd. Dit betekent dat de inspraakverordening uit 2010 moet worden vervangen door een participatieverordening. Hiervoor is artikel 147 lid 1 van de Provinciewet aangepast. De participatieverordening is een procedureel juridische regeling. De verordening regelt dat het bevoegde bestuursorgaan een participatieaanpak vast stelt op grond van de participatieverordening binnen de door Provinciale Staten vastgestelde beleidskaders. Voor zover bijzondere wettelijke voorschriften, zoals die op grond van de Omgevingswet, specifieke eisen stellen aan participatie, blijven deze van toepassing. De verordening bevat ook regels voor het behandelen van een uitdaagverzoek. Met het uitdaagrecht kunnen inwoners de Provincie uitdagen om de uitvoering van een taak over te nemen als zij het beter, goedkoper en/of efficiënter kunnen beheren of onderhouden.

Wat willen we bereiken?

De Wet versterking participatie op decentraal niveau heeft de Provinciewet gewijzigd. In artikel 147 van de Provinciewet is opgenomen:

- dat Provinciale Staten een participatieverordening moeten vaststellen die regelt hoe inwoners en belanghebbenden worden betrokken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid;
- dat de participatieverordening voorwaarden moet bevatten voor de toepassing van het zogenaamde uitdaagrecht: het recht voor inwoners en maatschappelijke partijen om de provincie te verzoeken een provinciale taak (deels) zelf uit te voeren.

Provinciale Staten hebben Gedeputeerde Staten bij de vaststelling van de Nota Participatiebeleid 2025 (zaaknummer 644558) opgedragen om een ontwerp van de participatieverordening te voor te bereiden. Het aangeboden statenvoorstel met ontwerp Participatieverordening Provincie Zeeland 2027 voorziet daarin.

Inhoud van de participatieverordening
De verordening vormt het algemene juridische kader voor participatie binnen de provincie Zeeland.

statenstukken

De verordening geeft procedureel juridische regels op grond waarvan het bevoegde bestuursorgaan een participatieaanpak vast stelt binnen de door Provinciale Staten vastgestelde beleidskaders. Voor zover bijzondere wettelijke voorschriften, zoals die op grond van de Omgevingswet, specifieke eisen stellen aan participatie, blijven deze van toepassing. De verordening bevat ook regels voor het behandelen van een uitdaagverzoek. Met het uitdaagrecht kunnen inwoners de Provincie uitdagen om de uitvoering van een taak over te nemen als zij het beter, goedkoper en/of efficiënter kunnen beheren of onderhouden.
Voor zover bijzondere wettelijke voorschriften, zoals die op grond van de Omgevingswet, specifieke eisen stellen aan participatie, blijven deze van toepassing. De verordening vervangt deze wettelijke verplichtingen niet, maar sluit aanvullende participatie op grond van de provinciale verordening niet zonder meer uit.

Gedeputeerde Staten zijn verantwoordelijk voor de organisatie en uitvoering van participatie bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid waarmee zij zijn belast. Dit geldt ook wanneer Gedeputeerde Staten een besluit voorbereiden dat uiteindelijk door Provinciale Staten wordt genomen.

Provinciale Staten stellen de algemene kaders voor participatie vast. Wanneer Provinciale Staten zelf verantwoordelijk zijn voor de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van beleid, bepalen zij op welke wijze participatie daarbij wordt georganiseerd, met inachtneming van de daarvoor geldende wettelijke en provinciale regels.

Voor de voorbereiding en vaststelling van algemeen verbindende voorschriften geldt in beginsel geen participatieplicht op grond van de in Ontwerp aangeboden participatie verordening. Regelgeving vraagt om een algemene democratisch-politieke afweging en juridisch-technische precisie. Wettelijk verplichte inspraak en bijzondere procedures, zoals bij de Omgevingsverordening, blijven gelden. Het bevoegde bestuursorgaan kan daarnaast, waar dat passend is, participatie organiseren.

In de Ontwerp participatieverordening is het uitdaagrecht terughoudend geregeld. Verzoeken tot overname van uitvoeringstaken zijn mogelijk binnen de kaders van de in de verordening opgenomen regels, maar publiekrechtelijke bevoegdheden worden niet overgedragen. Wettelijke beperkingen, belangen van derden, aanbesteding, staatssteun, continuïteit en financiële risico's moeten bij de behandeling van een uitdaagverzoek worden getoetst. Omdat de provincie Zeeland nog geen ervaring heeft opgedaan met het uitdaagrecht, zijn de ervaringen van andere provincies en partners van de provincie Zeeland gebruikt bij het formuleren van de regels voor het uitdaagrecht.

In de Ontwerp verordening is geregeld dat Gedeputeerde Staten uitdaagverzoeken behandelen en beoordelen, maar daarbij niet treden in de bevoegdheden van andere bestuursorganen. Het kan zijn dat voor de daadwerkelijke uitvoering nog een afzonderlijk besluit van Provinciale Staten nodig is, bijvoorbeeld wanneer extra financiële middelen beschikbaar moeten worden gesteld. De behandeling van een uitdaagverzoek door Gedeputeerde Staten geeft de indiener dus geen aanspraak op een begrotingswijziging. Provinciale Staten beslissen daarover.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?
Als de uitgangspunten en spelregels van het participatiebeleid verder worden geborgd en toegepast binnen de provinciale organisatie. Ook zal de ambitie om beleid te formuleren met betrekking tot het uitdaagrecht worden opgepakt.

Wat doen we daarvoor?
De toepassing van participatie wordt periodiek gevolgd en geëvalueerd. In de verordening is op genomen dat Gedeputeerde Staten bevorderen dat de werking van de verordening uiterlijk drie jaar na inwerkingtreding wordt geëvalueerd.

Wat zijn de klimaateffecten?
n.v.t.

Wat mag het kosten?
n.v.t.

Financiële consequenties externe inhuur: geraamd op Externe inhuur
n.v.t.

Communicatieparagraaf

De Provincie verandert vanaf 2027 de oude 'inspraakverordening' (de regels voor meepraten) in een 'participatieverordening'. De participatieverordening beschrijft welke rechten, spelregels en procedures gelden rondom door Provinciale Staten vastgesteld participatiebeleid.

Provincie Zeeland ziet participatie als een manier om samen met belanghebbenden te werken aan de toekomst van Zeeland en tot betere besluiten te komen. Daarbij staat de maatschappelijke opgave centraal: per vraagstuk bepaalt de provincie of participatie passend is, wie zij betrekt en hoeveel invloed belanghebbenden kunnen hebben. Participatie vormt daarmee een waardevolle aanvulling op de representatieve democratie.

De ontwerp participatieverordening beschrijft ook het uitdaagrecht: het recht van inwoners en maatschappelijke organisaties om de overheid te vragen een overheidstaak geheel of gedeeltelijk aan hen over te dragen als zij denken die taak beter, slimmer of efficiënter te kunnen uitvoeren. In de verordening zijn regels opgenomen waaraan een uitdaagverzoek moet voldoen. Bij de toekenning van een uitdaagverzoek worden geen publiekrechtelijke bevoegdheden overgedragen.

Participatie

Op grond van de Inspraakverordening Zeeland 2010 kunnen Gedeputeerde Staten besluiten bij de voorbereiding of de wijziging van beleid inspraak te geven. De participatieverordening is overwegend procedureel en geeft uitvoering aan artikel 147 van de Provinciewet. De verordening bevat daarmee geen nieuwe beleidsvisie op participatie. Om die reden is niet geadviseerd de ontwerp Participatieverordening Provincie Zeeland 2027 voor inspraak vrij te geven. Inwoners en belanghebbenden worden over het voornemen tot vaststelling van deze participatieverordening geïnformeerd via de openbaarmaking van het ontwerpbesluit.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten,

H.M. de Jonge, voorzitter

Drs. M.C.J. Franken, secretaris-algemeen directeur

Onderwerp:
Participatie Verordening Zeeland 2027

Ontwerpbesluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 3 november 2026, nr. 831803;

besluiten:

1. De Participatieverordening Provincie Zeeland 2027, met de daarbij behorende toelichting vast te stellen, onder gelijktijdige intrekking van de Inspraakverordening Zeeland 2010.
2. De Participatieverordening te publiceren voor inwerkingtreding op 1 januari 2027.